Gemeente
Amsterdam
West

Gebiedsplan 2022
Bos en Lommer

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied Bos en Lommer en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2022 gaat doen.

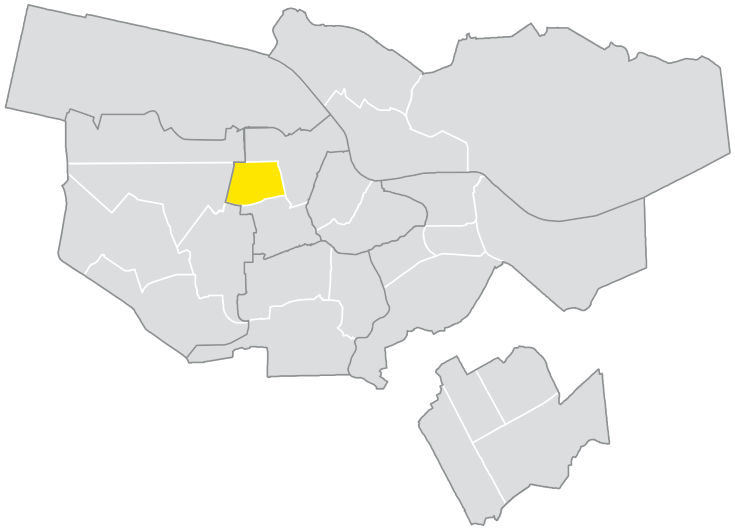

Inhoud

Inleiding 3

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022 5

Focusopgave 1 Uitvoering integrale aanpak Kolenkitbuurt Noord en Midden 7

Focusopgave 2 Vergroten perspectief kwetsbare jongeren in Bos en Lommer 11

Focusopgave 3 Gebiedsgerichte aanpak gericht op inclusie en verbinding 15

Focusopgave 4 Samenwerkende ondernemers in winkelgebieden en bedrijventerreinen 18

Focusopgave 5 Werken aan schone, groene en leefbare buurten van Bos en Lommer 21

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. Net als vorig jaar brengen we in de gebiedsplannen focus door vijf integrale focusopgaven op te nemen. Dat zijn dit jaar de belangrijkste opgaven in het gebied waarmee we het verschil maken en maatwerk leveren in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's. Een focusopgave heeft een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering.
De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan de realisatie van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Totstandkoming gebiedsplan 2022

De evaluatie van het proces om tot een gebiedsplan te komen resulteerde in een aantal verbetervoorstellen. Die zijn o.m. gericht op meer en betere, krachtdadige samenwerking tussen beleidmakers en beleidsuitvoerders. De opgaven dienen meer integraal afgestemd te zijn op gebiedsniveau en dienen goed aan te sluiten op de lokale initiatieven en behoeften.
De opgaven uit eerdere gebiedsplannen blijven ook voor 2022 actueel. Daar waar nodig is meer focus aangebracht.

De inbreng van de bewoners en ondernemers komt vooral weer uit bestaande contacten in het gebied; activiteiten en samenwerkingsverbanden/ netwerken, (periodiek) geplande gesprekken en themabijeenkomsten in de wijk rondom bepaalde kwesties of met specifieke doelgroepen.
Helaas beperkte de coronapandemie ook in 2021 de mogelijkheden om dit optimaal vorm te kunnen geven. Voor sommige focusopgaven is het overigens wel gelukt om de bewoners goed te betrekken, zoals in de Kolenkit buurt. Verder is het zogenaamde Polis – onderzoek dat voor de themabepaling van West Begroot werd uitgevoerd ook ingezet als bron voor de richting van de gebiedsplannen 2022.

Het belang van netwerken, het zorgen voor elkaar en het stimuleren van de veerkracht van bewoners zijn belangrijke pijlers in dit gebiedsplan.

In dit gebiedsplan wordt met de mogelijkheden die we nu hebben zo goed mogelijk invulling gegeven aan de opgaven die we voor Bos en Lommer in 2022 voorzien en die zijn:
- Uitvoering integrale aanpak Kolenkitbuurt Noord en Midden
- Vergroten perspectief kwetsbare jongeren in Bos en Lommer
- Gebiedsgerichte aanpak inclusie en verbinding
- Samenwerkende ondernemers in winkelgebieden en bedrijventerreinen
- Werken aan schone, groene en leefbare buurten van Bos en Lommer

Samenvatting

Het gaat goed met Bos en Lommer. Veel bewoners wonen er met plezier. Het aantal woningen groeit nog steeds en de voorraad wordt gevarieerder. Meer 'nieuwe stedelingen' vestigen zich. Daar staat tegenover dat woonkosten stijgen en er minder woningen zijn voor mensen met een kleinere beurs.
Inkomensverschillen worden, ook zichtbaar, groter. Twee wijken die vooral extra aandacht vragen zijn De Kolenkit en Landlust (waaronder de Gulden Winckel - en Gibraltarbuurt). Deze wijken kennen hardnekkige achterstanden; langdurige armoede, waaronder veel werkende armen en ZZP'ers, laag opleidingsniveau, minder ontplooiingskansen, minder gezonde levensstijl en psychosociale klachten. Vooral deze bewoners zijn hard geraakt door de coronacrisis.

In 2021 zijn we de focus gaan richten op de Kolenkitbuurt, met name het midden en noordelijk gebied. We pakken de buurt integraal aan. De bewoners nemen hierbij een belangrijke rol in. De bewoners zijn zeer betrokken bij hun buurt en trots op hun Kolenkit. Met de corporaties verbeteren we woonsituatie. De openbare ruimte wordt aangepakt. We zetten in 2022 ook weer vol in op het aanpakken van sociaaleconomische problemen.

Bos en Lommer kent een relatief jonge bevolking. De jongeren doen het goed op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid. Maar in een aantal wijken zoals De Kolenkit en Landlust hebben we te maken met hardnekkige achterstanden en blijven de resultaten achter. Het aandeel kwetsbare jongeren is bovengemiddeld. In veel gezinnen, vooral de veelvoorkomende eenoudergezinnen, groeien kinderen en jongeren op in armoede en hebben een slechtere startpositie. Ook is er sprake van jeugdoverlast of dreigen jongeren af te glijden in criminaliteit. We gaan door met onze groepsaanpak jeugdoverlast en willen door middel van vroegtijdige signalering en hulp voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden.
We maken ons zorgen over de nawerkingen van de coronacrisis. Hoe zit het met leerachterstanden, groeit de jeugdwerkloosheid, krijgen jongeren geldproblemen en worden zij ontvankelijk voor criminaliteit?
Ook een gezonde levensstijl is van belang. We willen het toekomstperspectief van jongeren verbeteren door te zorgen voor een betere startpositie.

Er wonen in De Kolenkit en Landlust ook veel kwetsbare ouderen, veelal migranten van de eerste generatie. De ondersteuningsbehoefte van deze groep zal de komende periode blijven groeien.
We geven meer aandacht voor de sociaal maatschappelijk positie van deze ouderen.
Ook hun woonsituatie zal beter moeten gaan aansluiten op hun veelal noodzakelijke woonwensen.

Winkels en voorzieningen beginnen zich steeds meer aan te passen op de behoeften van de bewoners. De winkelleegstand neemt af, met uitzondering van het Bos en Lommerplein dat nog in transitie is.
De nieuwe Bos en Lommer markt is inmiddels gestart op de Bos en Lommerweg. We zetten in 2022 door met het stimuleren van samenwerking tussen ondernemers in het winkelgebied.

Samen met bewoners en ondernemers werken we aan een schone, groene en duurzame woonomgeving. Een grote ergernis is en blijft de vervuiling op straat. We zorgen voor betere afvalvoorzieningen en maken bewoners en ondernemers bewust, samen zorgen we voor minder afval en een mooie schone wijk. De Schoonste straat is nog steeds een groot succes.

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022

Iedere vier jaar stelt de gemeente samen met bewoners, ondernemers en partners per gebied een agenda op. De gebiedsagenda laat zien wat we in die periode gezamenlijk in een gebied willen bereiken. We gebruiken de agenda om de specifieke opgaven van het gebied goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Aan de hand van maximaal 6 prioriteiten per gebied worden de belangrijkste thema's voor dat gebied zichtbaar gemaakt. In het gebiedsplan worden de prioriteiten jaarlijks vertaald naar concrete opgaven en activiteiten waar we samen met bewoners, ondernemers en partners mee aan de slag gaan.
Hieronder volgt een korte beschrijving van de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022. Wilt u de gebiedsagenda in zijn geheel lezen of meer weten over het gebiedsgericht werken in Amsterdam? Klik dan op deze link. https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/stadsdelen/gebiedsgericht/gebiedsagenda/

Prioriteit 1: Gelijke kansen voor een betere toekomst

Het terugdringen van eenzaamheid, armoede en het verbeteren van de sociaaleconomische positie van kwetsbare groepen – en vooral jongeren – behoren tot de belangrijkste opgaven die spelen in Bos en Lommer.
We zien steeds duidelijker een economische en sociaal-maatschappelijke tweedeling, vooral in de buurten De Kolenkit en Landlust (waaronder Gulden Winckel-, Gibraltarbuurt). Hier is een groeiende achterstand op het gebied van langdurige bijstand, schuldenproblematiek, slechte startkwalificaties en sociale uitsluiting. Daarnaast treft langdurige armoede vooral de eenoudergezinnen. Verbetering van deze situatie gaat langzaam, we kijken naar nieuwe werkwijzen om dit te versnellen.

Prioriteit 2: Veilig en prettig samenleven

De samenstelling van de woningvoorraad verandert door sloop-nieuwbouw, nieuwbouw en verkoop van sociale huurwoningen. Ook de samenstelling van de bevolking verandert. Het aantal bewoners met een migrantenachtergrond neemt af en het aantal jongeren en ouderen neemt toe. Kwetsbare doelgroepen worden vaker gehuisvest in Bos en Lommer, vooral in Kolenkitbuurt Noord.
De buurtbetrokkenheid is vaak klein, de sociale samenhang ontbreekt en de spanningen tussen verschillende bewonersgroepen neemt toe.

Prioriteit 3: Schoon, Groen en Duurzaam

Afval en rommel op straat zorgen voor veel overlast in Bos en Lommer. Containers zijn vaak vol of stuk, afvalzakken en grofvuil liggen vaak naast de container. Een schone buurt heeft een hoge prioriteit bij de bewoners. Wij gaan extra inzetten op de aanpak van afvaloverlast in de buurten, vooral bij containers.

Projecten in de openbare ruimte voeren we voortaan standaard 'rainproof' uit en we stimuleren bewoners om hun tuinen klimaatbestendig in te richten. We realiseren meer en beter groen in buurten op basis van bewoners zelfbeheer.
In Bos en Lommer spannen we ons in voor een diverse en duurzame lokale economie. We moedigen ondernemers aan om een bijdrage te leveren aan de circulaire economie.

Prioriteit 4: Ontwikkelen in Balans

We werken samen met bewoners en ondernemers aan gebiedsvisies, zoals de stedelijke ontwikkeling Entreegebied Gulden Winckel, De Voortuinen (voormalige ING-locatie, Gibraltarbuurt) en Tetterode/ Nieuwpoortstraat/ Den Brielstraat (Landlust). Deze projecten liggen geografisch gezien vlak bij grootstedelijke ontwikkelingen, zoals Haven-Stad en Sloterdijk.
We vragen aandacht voor de vaak slecht onderhouden sociale huurwoningen (Landlust, Gibraltar en Kolenkit Noord) waar veel kwetsbare doelgroepen wonen. We streven door toevoeging van midden huurwoningen naar een betere en evenwichtige verdeling in de woningvoorraad. We willen daarnaast verkeersveilige en autoluwe buurten.

Prioriteit 5: Innovatie en Economie

We willen meer economische bedrijvigheid, een beter vestigingsklimaat en behoud van diversiteit van voorzieningen, maar ook rekening houden met nieuwe bewoners. We beschermen de structuren van de niet-woonfuncties en daarmee de ruimte voor kleinschalige creatieve ondernemers uit de buurt.
Het voorzieningenniveau in Bos en Lommer verbetert wel, maar zit nog niet op het gewenste niveau. De bewoners zijn kritisch over het winkel- en horeca-aanbod.
We zoeken daarom naar innovatieve oplossingen om bewoners te stimuleren gebruik te maken van de voorzieningen. We gaan voor een winkelgebied waar het plezierig is om naar toe te gaan (mooie, schone en groene openbare ruimte, terrassen en horeca).

Prioriteit 6: Democratie en Participatie en wijkaanpak

We geven bewoners grotere zeggenschap over hun buurt door te experimenteren met allerlei nieuwe vormen van digitale participatie. Ze worden betrokken bij de planvorming voor alle beleidsgebieden, en waar het kan ook bij de uitvoering. Het gaat niet alleen om het betrekken van meer bewoners maar ook van andere bewoners, zoals jongeren. Hiermee willen we dat bewoners en ondernemers "eigenaarschap" ervaren. Naast digitale participatie blijft er ook aandacht voor offline participatie.

Focusopgave 1
Uitvoering integrale aanpak Kolenkitbuurt Noord en Midden

Aanleiding

De voltooiing van de stedelijke ontwikkeling van De Kolenkit is in zicht. In 2022 is de vernieuwing van het Zuidelijk Veld en Middengebied voltooid, in 2025 de nieuwbouw Ringspoorzone Noord. Oude woonblokken zijn opgeknapt of vervangen door hoogwaardige nieuwbouw en straten zijn opnieuw ingericht.
Aan De Kolenkit Noord en een deel van het Middengebied is deze vernieuwing voorbijgegaan. De verschillen zijn duidelijk zichtbaar geworden. De sociale problematiek is groot. De woningen en de openbare ruimte zijn slecht onderhouden, er is een jarenlange achterstand in de vernieuwing. De sociale en economische opgave in de hele buurt is groot, zeker in het noordelijk deel en deel van het middengebied. Er is een verhoogde kwetsbaarheid van gezinnen, een laag opleidingsniveau, lage taalvaardigheid en een kwetsbaar inkomen en armoede. Er is een gevoel van onveiligheid, versterkt door enkele gewelddadige incidenten in de buurt. De druk op de buurt is groot, de bevolking is in de afgelopen 15 jaar toegenomen, van 4.000 naar 6.000. De behoefte aan ruimte voor ontmoeting, zowel binnen als buiten is groot. In de Kolenkit Noord is de werkloosheid twee keer zo hoog als het Amsterdams gemiddelde. Het grote aantal huurwoningen biedt plek voor de meer kwetsbare bewoners. Het organiseren van goede netwerken daaromheen blijft noodzakelijk.
Bewoners in de Kolenkit zijn zeer betrokken bij hun buurt en trots op hun Kolenkit, maar initiatieven vragen wel om partnerschap om te kunnen groeien.

Beschrijving focusopgave

Nu de ontwikkeling van De Kolenkit Zuid en een deel van Midden, grotendeels is voltooid of zich in een vergevorderd stadium bevindt, is het zaak te investeren in de Kolenkitbuurt Noord en het resterende deel van Midden om de bewoners en hun kinderen een betere toekomst en woning te kunnen bieden en een verdere tweedeling in de buurt te voorkomen. Het dagelijks bestuur heeft opdracht gegeven voor een integrale opdracht, een programma om zowel op de korte als lange termijn stappen te zetten om de sociale positie van de bewoners en de leefbaarheid in de buurt te verbeteren.
De aanpak voor bewonersinitiatief, sociale en economisch perspectief en goede openbare ruimte zetten we zodanig op dat de hele Kolenkitbuurt hiervan mee kan profiteren.

Beoogde doelen

- Bewoners krijgen meer ruimte en invloed bij het maken en uitvoeren van plannen voor de buurt.
- Het aanbod van woningen en maatschappelijke voorzieningen en werk wordt meer divers.
- De kwaliteit van de nog aan te pakken woningen in de buurt wordt verbeterd, in samenhang met de omringende openbare ruimte.
- De armoede aanpak krijgt meer focus, het gezin staat centraal, de aanpak wordt meer integraal (bij volwassenen is meer aandacht voor opvoedondersteuning en hulp bij financiën en bij de jeugd voor een passend aanbod talentontwikkeling en het vergroten van de weerbaarheid).
- Het verbeteren van de sociaaleconomische positie van bewoners, samen met bewoners. Onderzoeken van mogelijkheden om talenten van bewoners beter te benutten.
- Beter bespreekbaar maken van spanningen binnen gezinnen (huiselijk geweld en kindermishandeling (corona invloed).
- Verbeteren van informatie en voorlichting over gezondheidsissues, corona, vaccinaties e.d.
- Aanmoedigen van deelname aan sport, cultuur en talentontwikkeling.
- Het jongerenwerk werkt samen met lokale netwerken, partners en rolmodellen aan een effectievere aanpak van de jeugdproblematiek (overlast).
- Bewoners, corporaties en gemeente werken samen aan een leefbaardere buurt.
- De openbare ruimte wordt groener, schoner, autoluwer en aangenamer. En is meer gericht op sociale ontmoeting en wordt samen met bewoners ingericht en geprogrammeerd.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Open en tolerante stad
- Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Gelijke kansen voor een betere toekomst
- Prioriteit 2: Veilig en prettig samenleven
- Prioriteit 3: Schoon, Groen en Duurzaam
- Prioriteit 4: Ontwikkelen in Balans
- Prioriteit 6: Democratie en Participatie en wijkaanpak

Wat gaan we doen en met wie

We verstevigen afstemming en samenwerking met alle partijen op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Samen zijn we slagvaardiger en effectiever en kunnen we de opgaven in het gebied realiseren. We werken samen met: bewoners en bewonersinitiatieven, maatschappelijke dienstverlening, Buurtwerk Combiwel, Buurtteams, lokale formele en informele netwerken van bewoners en ondernemers, WPI, klantmanagers, Vluchtelingenwerk, Wijkzorg, taalaanbieders, zorgaanbieders, cultuuraanbieders en woningbouwcoöperaties.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Wonen
- Directie: Sociaal - Sport en Bos

Activiteiten

- Integrale vernieuwing 700 woningen Midden en Noord:
  a plan maken voor integrale vernieuwing in de komende jaren (Rochdale en Eigen Haard i.s.m. gemeente, wijkpartners en bewoners)
  b lange termijn vernieuwing combineren met perspectief verbetering woonsituatie korte termijn tijdens planfase
  c inzetten op een integrale aanpak van zowel woonblokken als openbare ruimte
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Wonen

- Initiatiefrijke wijk:
  a actief opsporen initiatieven uit de buurt
  b als partners naast de initiatieven gaan staan
  c verduurzaming van initiatieven ondersteunen
  d netwerk wijkwerkers van uitwisselen naar samenwerken brengen om initiatieven te kunnen ondersteunen
  e fysieke ruimte voor initiatief creëren
  f vernieuwing Rochdale integraal aanpakken en met de bewoners zelf vormgeven
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Wijk met sociaaleconomisch perspectief:
  a benoemen en monitoren wat de sociaaleconomische opgaven zijn en vanuit die opgaven gaan werken
  b ruimte creëren voor startende bedrijven, werktoeleidingsprojecten zoals Kringloopwinkel of fietswerkplaats, en betaalbare winkels in plintruimtes
  c netwerk met aanbieders economische en maatschappelijke ruimtes voor beter benutten bestaande ruimtes
  d activeren voormalig korfbal gebouw en veld daaromheen vanuit perspectief van de Kolenkitbuurt
  e stedelijke pilot om bewoners vernieuwingsblokken in staat te stellen in en rond Kolenkit te blijven
  f focus op activiteiten kinderen en jongeren, versterken en structureel maken aanbod voor jongeren, sport en talentontwikkeling en uitbreiden met cultuur
  g aanbod van alle activiteiten in en rond de buurt beter communiceren
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Wijk met trotse straten:
  a Placemaking[1] voor de deur, trots op en mentaal eigenaarschap van de straat, combineren met groen en eigen voedselproductie
  b werken aan schone straten met als eerste stap met groep bewoners uit Noord Midden en Zuid het vraagstuk beter leren begrijpen; dan aanpak van twee kanten, intensiever onderhoud en gedragsverandering i.s.m. ambassadeurs per blok
  c doorzetten investeringen openbare ruimte bij vernieuwing 700 woningen Rochdale.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

[1] De kern van placemaking is dat bewoners en andere belanghebbenden, betrokken worden bij de inrichting van de openbare ruimte. Dat inrichten heeft tot doel om een plaats (= place) te creëren waar mensen graag verblijven.

Focusopgave 2
Vergroten perspectief kwetsbare jongeren in Bos en Lommer

Aanleiding

In Bos en Lommer is een op de vijf inwoners jonger dan 17 jaar. Een deel van de jongeren groeit op in (kwetsbare) eenoudergezinnen met een laag opleidingsniveau, lage taalvaardigheid, laag inkomen en armoede. In De Kolenkit en Landlust ligt het percentage fors hoger dan gemiddeld in Amsterdam. Zichtbaar resultaat: een slechtere startpositie voor deze jongeren en een verhoogde kans op schoolachterstanden. Het percentage actieve jongeren (jongeren die werken, onderwijs of een opleiding volgen) is in De Kolenkit het laagst.
In Bos en Lommer is aandacht nodig voor het vergroten van de (online) weerbaarheid van meiden en in het bijzonder het bespreekbaar maken van onderwerpen als diversiteit, seksualiteit en psychosociale problematiek. Er zijn relatief veel jongeren met depressie klachten en professionals zien een toename in middelengebruik (alcohol en drugs) onderen jongeren met name jongens. Ook zien we veel overgewicht, obesitas en een lage sportparticipatie onder 13-18-jarigen, vooral meiden sporten weinig.

Sinds een paar jaar is de trend dat Bos en Lommer veiliger wordt. Bewoners ervaren daarentegen wel vaker overlast. Mogelijk komt dit door de toename van jeugdoverlast, onaangepast gedrag en jeugdcriminaliteit, vaak samenhangend met drugshandel. Jongeren dreigen hierdoor af te glijden in criminaliteit. Het aandeel jeugdige verdachten (12-24 jaar) is voor het eerst in jaren iets toegenomen, meer dan gemiddeld in Amsterdam. Veel jongeren geven aan dat ze zich weleens onveilig voelen. Ook dit is meer dan gemiddeld in Amsterdam. In De Kolenkit voelen bewoners zich onveiliger dan in de andere buurten. Dit komt door een combinatie van overlast en high impact crimes. Er wordt gebouwd aan het opzetten van een netwerk van vrouwen uit de Kolenkit die een rol kunnen spelen in de verbeteringen hiervan. Dit in samenwerking met Jeugd en Veiligheid en de partners.

Beschrijving focusopgave

We zetten in op het vergroten van het toekomstperspectief van jongeren via talentontwikkeling, onderwijs, stages, werk en sport. We verbeteren de mentale weerbaarheid en zelfredzaamheid van jongeren en stimuleren het ontwikkelen van een gezonde leefstijl. In het coalitievoorstel 'Samen sterker uit de crisis, een sociaal en duurzaam perspectief voor de stad' wordt een werkbrigade voorgesteld die meer gericht is op jongeren. In West willen wij maatregelen rondom werk bij elkaar brengen in de wijken. Wij gaan de centrale maatregelen koppelen met de wensen en ideeën uit de gebieden, Westpoort (waar extra banen worden ontwikkeld), extra inzet op zzp'ers en het inzetten van buurtbanen en voor jongeren samen met onder andere het Jongeren Service Punt.

Beoogde doelen

- Jeugdigen groeien op met minder taal-, onderwijs, en ontwikkelingsachterstanden.
- Het toekomstperspectief van jongeren zonder startkwalificatie is vergroot via stages, werk of sport.
- We versterken de aandacht voor de identiteitsontwikkeling van jongens en meisjes. We richten ons vooral op kwetsbare meiden en jongens van 10-14 jaar met gedragsproblemen.
- Meer jongens en meisjes sporten en ontwikkelen een gezonde leefstijl.
- We vergroten de toeleiding van kwetsbare jongeren naar de sportcontributieregeling en de gekwalificeerde sportopleiding van stadsdeel West.
- Verbeteren van tijdige signalering en toeleiding naar hulpverlening voor jeugdigen met (risico op) zware problematiek.
- Tegengaan van discriminatie waaronder etnisch profileren.
- Vergroten van de online weerbaarheid en veiligheid van kwetsbare meiden.
- Het verminderen en voorkomen van jeugdoverlast door in samenwerking met formele partijen en lokale netwerken tijdig passende ondersteuning te bieden.
- Beter en sneller bereiken van jongeren met geldproblemen en schuldenproblematiek.
- Versterken van de mentale weerbaarheid bij jongeren.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Open en tolerante stad
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Gelijke kansen voor een betere toekomst
- Prioriteit 2: Veilig en prettig samenleven

Wat gaan we doen en met wie

- Jongerenwerk en veldwerk
- West Beweegt
- Operatie Periscoop
- Zorgpartners, Buurtteams en OKT

- Jeugdhulpverlening
- Buurtaanjagers Vreedzaam
- Scholen
- Politie en OM
- Ondernemers en bewoners

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Sport en Bos
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

Activiteiten

- We versterken de jeugdnetwerken onder andere via het programma Vreedzaam. Het jongerenwerk stimuleert de zelfredzaamheid en identiteitsontwikkeling via sport en spel, kunst en cultuur, burgerschap, scholing en werk.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- We gaan door met de (groeps-)aanpak van jeugdoverlast, waar nodig breiden we uit of bouwen we af. We signaleren tijdig jeugdigen met (risico op) zware problematiek, we begeleiden deze jongeren dan naar de hulpverlening. Zo voorkomen we dat ze afglijden naar jeugdcriminaliteit. We zetten rolmodellen en sleutelfiguren in om de jonge doelgroep met gedragsproblemen beter te bereiken.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Wij leveren een bijdrage aan de mentale weerbaarheid en talentontwikkeling van de jeugd door kinderen en tieners te stimuleren om deel te nemen aan creatieve en culturele activiteiten in de buurt. De jeugd krijgt hierbij zelf een grote rol in de programmering (naar voorbeeld van Zomerdromers en I Love Kolenkit). Daarnaast wordt samen met de jeugdnetwerken en Thrive een aanpak ontwikkelt gericht op het vergroten van kennis en handelingsperspectief rond mentale gezondheid en veerkracht.

- We stimuleren een samenwerking tussen ZID, Maqam en de La Mar theater om plekken te creëren waar kinderen en jongeren hun talenten kunnen ontplooien.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- We geven uitvoering aan het project Seks Matters, een genderspecifiek aanbod voor kwetsbare meiden.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- We creëren een buurtbaan voor een jongere om het perspectief op regulier werk te vergroten.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- We geven voorlichting over gezonde voeding, stimuleren bewegingsactiviteiten en geven voorlichting over de sportcontributieregeling en de gekwalificeerde sportopleiding van stadsdeel West.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 3
Gebiedsgerichte aanpak gericht op inclusie en verbinding

Aanleiding

In Bos en Lommer moet bijna een kwart van de bewoners rondkomen van een minimumloon. In de Kolenkit en Landlust (waaronder de Gulden Winckel - en Gibraltarbuurt) blijven hardnekkige achterstanden bestaan of worden groter. Veel mensen leven in langdurige armoede, waaronder ZZP'ers, mensen met een laag inkomen uit loondienst en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en er zijn relatief veel kwetsbare (een)oudergezinnen. Zij hebben minder ontplooiingskansen, schoolprestaties blijven achter, zijn laaggeletterd, werkloos, minder gezond, hebben meer overgewicht en psychosociale klachten. Om deze negatieve spiraal te doorbreken is een integrale aanpak, waarbij het gezin centraal staat, van belang.
In deze buurten wonen ook veel kwetsbare ouderen, veelal migranten van de eerste generatie. Zij hebben problemen met de taal en leven vaak in een isolement. Zij hebben behoefte aan cultuursensitief ondersteunings- en ontmoetingsaanbod, ook voor hun mantelzorgers. Er is behoefte aan informatie over ouder worden en over het herkennen van dementie. De ketenaanpak dementie en een dementievriendelijke buurt is hierbij van belang. Ook voor ouderen is het ontwikkelen van betere digitale vaardigheden en een betere taalbeheersing van belang om mee te kunnen doen in de samenleving.
Bewoners in Bos en Lommer leven ongezonder dan in de rest van de stad. Een op de drie volwassen rookt en het gebruik van cannabis is hoog. Bewoners die medische zorg nodig hebben, maken daarvan lang niet altijd gebruik.
De omgang tussen verschillende bevolkingsgroepen wordt in Bos en Lommer minder goed gewaardeerd dan elders. Het stimuleren van onderling begrip en verdraagzaamheid is een belangrijke opgave.
Vrouwen, meiden, LHBTIQ 'ers en statushouders hebben een verhoogde kans om slachtoffer te worden van mishandeling.

Beschrijving focusopgave

In buurten met veel kwetsbare gezinnen streven we naar lastenverlichting, het vergroten van de zelfredzaamheid, ontplooiingsmogelijkheden en taal/ digitale vaardigheid. Dit doen we met een integrale aanpak waarbij het gezin centraal staat.
We besteden extra aandacht aan kwetsbare (migranten) ouderen, door het stimuleren van cultuur sensitief ondersteunings- en ontmoetingsaanbod. En informatie te verstrekken over ouder worden en het herkennen van dementie. We richten ons op zowel de mentale als fysieke gezondheid van volwassenen door het geven van voorlichting en het stimuleren van deelname aan sport en bewegingsactiviteiten. Extra aandacht blijft nodig voor onderling begrip en verdraagzaamheid tussen verschillende groepen bewoners. Onze aanpak is outreachend: we zoeken de mensen op en werken integraal samen met alle betrokken partners.

Beoogde doelen

- Meer bewoners met financiële problemen, zzp'ers, werkende armen en jongeren maken gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen.
- Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door de inzet van Buurtbanen.
- Versterken van de integrale samenwerking tussen formele en informele partijen om de laagdrempelige ondersteunings- en activeringsmogelijkheden effectief in te zetten.
- Bewoners met GGZ-problematiek en nieuwkomers vinden beter aansluiting bij de activiteiten en het ondersteuningsaanbod in de buurt.
- Bewoners krijgen meer ruimte en invloed bij het maken en uitvoeren van plannen in de buurt.
- Vergroten van de taal-en digitale vaardigheden van bewoners.
- Betere informatie en kennis over omgaan met huiselijk geweld.
- Verbeteren van voorlichting en kennis over mentale en fysieke gezondheid.
- Meer ouderen kunnen zelfstandig thuis blijven wonen (toekomstbestendig). Er is extra aandacht voor het bereiken van migrantengroepen en de manier waarop zij worden bereikt.
- Meer ouderen en hun mantelzorgers hebben kennis over ouder worden en het herkennen van dementie.
- Meer bewoners hebben een gezonde leefstijl, daarbij ligt de focus op overgewicht en bewegen bij 65-80-jarigen.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Gelijke kansen voor een betere toekomst

Wat gaan we doen en met wie

We verstevigen afstemming en samenwerking met alle partijen op het gebied van zorg en welzijn. Samen zijn we slagvaardiger, effectiever en kunnen we de opgaven in het gebied realiseren. We werken samen

met: bewoners, buurtwerk, maatschappelijke dienstverlening, Buurtteams, lokale en informele netwerken, WPI-klantmanagers, Vluchtelingenwerk, Wijkzorg, taalaanbieders en zorgaanbieders.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: Sociaal - GGD

Activiteiten

- We zetten de integrale armoedeaanpak voort in de Kolenkitbuurt, Gulden Winckelbuurt en Gibraltarbuurt. Dit doen we door het versterken van de bewonersnetwerken, het geven van voorlichtingen en financiële salons waarbij we meer als partner naast de bewoners gaan staan.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedsteams

- We zetten in op het tegengaan van werkloosheid met de voortgang van de huidige buurtbaan, het creëren van extra buurtbanen. We hebben speciale aandacht voor zzp-ers in armoede als gevolg van corona en maken het stedelijk aanbod bekend bij en toegankelijk voor ondernemers in West, o.a. doormiddel van het ondernemersadviespunt
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- We zetten in op verbinding en awareness voor eenzaamheid met specifieke aandacht voor: (migranten) ouderen, langdurige minima, statushouders en GGZ doelgroep onder andere door het organiseren van de week van de verbinding.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Digi-coaches geven cursus op buurthuislocaties in digitale vaardigheden voor kwetsbare bewoners in West die niet of nauwelijks ervaring hebben met de computer en het internet en bewoners die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Valpreventie ouderen participatie en ondersteuning van mensen met dementie. Het gaat om een pilot met andere inzet in de wijk die samen met bewoners en partners wordt vormgegeven.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS – Stadsdelen Gebiedspool

- Vergroten van de mentale weerbaarheid. Naar aanleiding van de gevolgen van Corona wordt in samenwerking met Thrive en partners in de wijk een aanpak opgezet om de kennis rond ziektebeelden te vergroten, bespreekbaar te maken en beter te kunnen handelen.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- We versterken de samenwerking met de corporaties en voeren gezamenlijk gebiedsgerichte activiteiten uit ten behoeve van armoedebestrijding, leefbaarheid en veiligheid. Ook ontwikkelen we activiteiten gericht op bewustwording over (gezond) ouder worden, en ouder worden in je eigen woning.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

Focusopgave 4
Samenwerkende ondernemers in winkelgebieden en op bedrijventerreinen

Aanleiding

Na een aantal jaren een teruggang te hebben gezien in de economische ontwikkeling van het winkelgebied Bos en Lommerweg/ -plein zien we een omslag. De zorgen over de winkelleegstand zijn afgenomen. Het Bos en Lommerplein heeft een nieuwe invulling en uitstraling gekregen en dit lijkt ten goede te komen aan het functioneren van het winkelgebied Bos en Lommerplein en Bos en Lommerweg. Na het stoppen van de markt wordt door de eigenaar hard gewerkt aan het vullen van de winkelruimten. Op de Bos en Lommerweg is de nieuwe tweedaagse markt van start gegaan. In 2022 zullen we doorontwikkeling van de markt stimuleren en volgen.
We blijven investeren in de samenwerking tussen ondernemers in verenigingen en BIZ' en.

Voor het bedrijventerrein Landlust en Westerkwartier is een zogenaamde kansenkaart gemaakt. Samen met ondernemers willen we het bedrijventerrein toekomst bestendig maken. We stimuleren het oprichten van een ondernemersvereniging voor de bedrijventerreinen.

Beschrijving focusopgave

De discussies over de opheffing van de Bos en Lommermarkt hebben duidelijk gemaakt dat veel bewoners en ondernemers betrokken zijn bij een goed en gevarieerd aanbod aan dagelijkse goederen en aantrekkelijk winkelbestand. Een plek waar je graag je boodschappen doet, koffiedrinkt en een hapje eet. De tweedaagse wijkmarkt moet hier vanaf 2022 toe bijdragen.

Bos en Lommerplein en Bos en Lommerweg kunnen elkaar daarin versterken en samen inspelen op de wensen van de bewoners. Wij spannen ons in voor een levendig en toekomstbestendig winkelgebied, met een nieuwe wijkmarkt, met een aantrekkelijk Bos en Lommerplein.
Daarnaast werken we aan een toekomstbestendig bedrijventerrein Landlust en Westerkwartier.

Beoogde doelen

- Het winkelgebied Bos en Lommer wordt aantrekkelijker voor alle bewoners van Bos en Lommer.
- Meer bewoners maken gebruik van voorzieningen en activiteiten op het Bos en Lommerplein.
- Ondernemers werken meer samen, wel of niet in de vorm van een BIZ of vereniging.
- Een toekomstbestendig bedrijventerrein Landlust en Westerkwartier.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 5: Innovatie en Economie

Wat gaan we doen en met wie

We werken aan een levendig en divers winkelgebied. Dit doen we samen met bewoners van Bos en Lommer, winkeliers en horecaondernemers en ondernemersverenigingen Bos en Lommerweg en marktondernemers en de eigenaar van het Bos en Lommerplein.
We werken aan een toekomstbestendig bedrijventerrein Landlust en Westerkwartier.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

Activiteiten

- Begeleiding op inbedding van aanbevelingen uit kansenkaart. Samen met ondernemers het bedrijventerrein Landlust en Westerkwartier toekomst bestendig maken. Stimuleren ondernemersvereniging bedrijventerreinen Landlust en Westerkwartier.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Een goed beheer van de nieuwe tijdelijke Bos en Lommermarkt
  Een goede exploitatie en beheer van de tweedaagse markt langs de Bos en Lommerweg is essentieel voor het welslagen van de twee jaar durende proef. Er wordt extra regie gevoerd op handhaving en toezicht op de openbare ruimte in de omgeving van de markt. Hiermee proberen we de overlast voor de

omwonenden zoveel als mogelijk te beperken. Te denken valt aan verkeersdrukte door aanrijden marktondernemers, door verkeersmaatregelen maar ook door afval afhandeling en zwerfvuil.
Op de nieuwe tijdelijke markt kunnen de kooplieden hun auto niet achter de kraam plaatsen. Tijdens de markturen moeten zij dan elders parkeren. Om te voorkomen dat de auto's en bestelbusjes door de buurt gaan rijden op zoek naar parkeerruimte en omdat er reeds door de komst van de markt al parkeerplaatsen worden opgeheven (een veel genoemd bezwaarpunt in de inspraak) wil het dagelijks bestuur bevorderen dat de kooplieden parkeren op de private parkeerplaats op het Bos en Lommerplantsoen (achter het voormalig GAK-gebouw). Dat kan worden gestimuleerd door hen tegemoet te komen in de kosten.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Marktbureau

- We gaan in gesprek met ondernemersverenigingen/ BIZ (bedrijfsinvesteringszone) en individuele ondernemers niet aangesloten bij de BIZ of een winkeliersvereniging, over de gewenste aanpak voor het winkelgebied en we bieden financiële ondersteuning voor activiteiten en de inhuur van winkelstraatmanagement.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Gebiedsteam Bos en Lommer

- We promoten proactief en positief via BIZ en gebiedsmakelaars het winkelgebied Bos en Lommer om de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten voor mogelijke nieuwe te vestigen ondernemers.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: : GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 5

Werken aan schone, groene en leefbare buurten van Bos en Lommer

Aanleiding

De groeiende populariteit van de stad heeft ook een weerslag op de leefomgeving in Bos en Lommer. Ondanks de dichte bebouwing moet de wijk een plek zijn waar het prettig is om te wonen, te ondernemen, te bewegen en te leven. Zaak dus om de openbare ruimte zorgvuldig te beheren, zodat het intensieve gebruik niet ten koste gaat van de leefbaarheid.

De weerslag laat ook zijn sporen na op het onderhoud van onze leefomgeving. Het schoonhouden van de openbare ruimte staat in West en zeker ook in Bos en Lommer hoog op de agenda. Meer dan 20% van de bewoners wil dat prioriteit wordt gegeven aan het opruimen van de rommel op straat. In driekwart van onze wijken geven bewoners een onvoldoende voor het schoonhouden van de straat en de schoonheidsgraad is slechter dan alle andere stadsdelen.

De kwaliteit van de leefomgeving moet beter aansluiten bij de behoeften van de bewoners van de wijk. Uit Pol.is (bepalen thema's voor West Begroot) kwam naar voren dat bewoners meer groen, minder (zwerf)afval en meer aandacht voor fiets en fiets parkeren belangrijk vinden. Per buurt gaan wij onderzoeken wat de behoeften, kansen en knelpunten zijn om de leefomgeving op deze thema's te verbeteren. Samen met bewoners gaan we invulling geven aan de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

West zal ook een bijdrage leveren aan de ambitie om Amsterdam duurzamer, klimaatbestendiger en energie-neutraler te maken. De luchtkwaliteit moet beter. Hoewel de openbare ruimte in Bos en Lommer ruim van opzet is ten opzichte van andere delen van West, kijken we ook hier naar meer ruimte voor voetgangers, fietsers en groen door het autoluw maken van straten. Groene ontmoetingsplekken in

buurten, geveltuinen, groene wanden en groene daken moeten bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat. Ook binnentuinen moeten groen en Rainproof blijven.

Beschrijving focusopgave

We willen stadsdeel West duurzamer, klimaatbestendiger en energie-neutraler maken. De luchtkwaliteit moet beter en we willen meer ruimte voor voetgangers, fietsers en groen. Hiervoor maken we straten autoluw. Groene ontmoetingsplekken, geveltuinen, groene wanden en groene daken moeten bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat. We streven naar zorgvuldig beheer van de openbare ruimte zodat het intensieve gebruik niet ten koste gaat van de leefbaarheid. De kwaliteit van de leefomgeving dient beter aan te sluiten bij de behoeften van de bewoners. Per buurt onderzoeken we de behoeften en kijken we naar de kansen en knelpunten voor een autoluwe, groene, schone en duurzame leefomgeving. Samen met bewoners geven we invulling aan de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Daarbij staat ook het schoonhouden van de openbare ruimte hoog op onze agenda.

Beoogde doelen

- Meer ruimte door een autoluwe omgeving waarin een balans is gevonden tussen meer ruimte voor o.a. voetgangers, spelen, groen en het stallen van fietsen.
- Een verkeersveilig openbare ruimte voor alle verkeersdeelnemers.
- Een verbeterde verkeerscirculatie en bereikbaarheid.
- Naast de gemeentelijke groen activiteiten stimuleren we het zelfbeheer met als doel nog meer kwalitatief groen en biodiversiteit.
- Een regen- en hittebestendige leefomgeving.
- Samen met bewoners werken we aan oplossingen om zwerfafval in de openbare ruimte, een groot probleem in West, te verminderen.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Gezonde en duurzame stad
- Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 3: Schoon, Groen en Duurzaam
- Prioriteit 6: Democratie en Participatie en wijkaanpak

Wat gaan we doen en met wie

We werken aan een autoluwe, groene en schone leefomgeving. Dit doen we samen met: bewoners en ondernemers, VO&R (Projectteam Autoluw), Afval & Grondstoffen, Directie Ruimte en Economie en de GGD.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Parkeren
- Directie: GWS - Afval en Grondstoffen
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

Activiteiten

- We richten de straten in met als doel verbetering van de leefbaarheid en verkeersveiligheid. We inventariseren met bewoners waar in hun straat op korte termijn parkeerruimte kan worden omgezet in ruimte voor voetgangers, fietsers en groen (Projectteam Autoluw).
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- In Kolenkit Noord zetten we in op Placemaking voor de deur, trots op en mentaal eigenaarschap van de straat, combineren met groen en eigen voedselproductie.

- We werken aan schone straten, we zetten de eerste stap met een groep bewoners uit Kolenkit Noord - Midden en Zuid. We werken met ambassadeurs per blok die aandacht geven aan: elkaar beter leren begrijpen; aanpak vanuit twee kanten, intensiever onderhoud en gedragsverandering.

- We ondersteunen het Wachterliedplantsoen bij het uitvoeren van hun rol als circulair kennis- en productiecentrum van Bos en Lommer. De nadruk ligt het creëren van waarde in de samenwerkingsverbanden t.a.v. voedselproductie en circulair educatie lab.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Stadsdeel West – Gebied

- We zetten wederom in op de bestrijding van rattenoverlast.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadswerken

- We voeren in samenwerking met bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden haalbare oplossingen uit voor het verminderen van energiegebruik in Bos en Lommer, bijvoorbeeld op het gebied van energie besparen en energiezuinig maken van woningen en gebouwen, benutten van duurzame energiebronnen en voorbereid zijn op een wijk-voor-wijk aanpak aardgasvrij.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- We vergroenen de Kolenkit Noord in samenwerking met bewoners in het kader van integrale gebiedsaanpak Kolenkit Noord en Midden.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ruimte en Duurzaamheid